

Splošni pogoji za zavarovanje posevkov in plodov

Izrazi v teh pogojih pomenijo:

- **zavarovalec**
osebo, ki sklene zavarovalno pogodbo z zavarovalnico;
- **zavarovanec**
osebo, katere premoženje in/ali premoženjski interes je zavarovan. Zavarovalec in zavarovanec je ista oseba, razen pri zavarovanju na tuj račun.
- **polica**
listino o zavarovalni pogodbi;
- **premija**
znesek, ki ga zavarovalec združuje (plača) v zavarovalnici;
- **zavarovalnina**
znesek, ki ga zavarovalnica plača iz naslova zavarovalnega razmerja.

1. člen - ZAVAROVANE NEVARNOSTI

- (1) Zavarovanje krije škodo na zavarovanih posevkih in plodovih, če so v času zavarovalnega jamčenja uničeni ali poškodovani zaradi: toče, požara ali udara strele.
- (2) Če se posebej dogovori in je plačana dodatna premija, je krita škoda na zavarovanih posevkih in plodovih za naslednje nevarnosti:
 - 1) za zavarovane posevke ali plodove pred nevarnostjo pomladanske pozebe, viharja in poplave;
 - 2) za zavarovane sadovnjake in vinograde pa pred nevarnostjo slanega vetra.
- (3) Zavarovalnica je dolžna povrniti škodo, ki nastane z uničenjem ali poškodovanjem posevkov in plodov, samo za količine, ne pa tudi za kakovost pridelkov - razen pri grozdju za škodne dogodke nastale zaradi toče od vključno razvojne faze M (mehčanje jagod) dalje, pri lanu in konoplji za vlakno, pri sirku za metle, pri sadnem, trsnem in gozdnem sadilnem materialu, pri sadilnem materialu okrasnega grmičevja in drevja ter pri vrbi za protje, kjer se povrne tudi škoda zaradi poslabšanja kvalitete. Če se posebej sklene dodatno zavarovanje po posebnih pogojih in se plača dodatna premija, se zavaruje tudi kvaliteta posevkov za seme in plodov sadovnjakov.
- (4) Zavarovanje ne krije škode, nastale zaradi elementarnih dogodkov, ki niso navedeni v teh pogojih, kakor tudi ne škode zaradi rastlinskih bolezni.
- (5) Zavarovanje ne krije škode zaradi jedrske reakcije, jedrske radiacije ali radioaktivne kontaminacije.

2. člen - PREDMET ZAVAROVANJA

- (1) Predmet zavarovanja so: posevki in plodovi, trava, zdravilna zelišča, okrasne rastline, sadni-trsni-gozdni sadilni material, mladi nerodni sadovnjaki in vinogradi, mladi nasadi gozdnega drevja ter pletarska vrba (v nadaljnjem besedilu: posevki in plodovi).
- (2) Posevki in plodovi, ki so navedeni v polici, so zavarovani:
 - 1) žito, rastline za olje in rastline, ki jih pustimo za seme - za zrno (seme); s posebnim dogovorom je mogoče zavarovati žito tudi za slamo in sirk za metle;
 - 2) korenčnice in gomoljnice - za koren oziroma za gomolj;
 - 3) povrtina, zdravilna zelišča, dišavnice in okrasne rastline - za kar se goje;
 - 4) konoplja - za steblo; če se zavaruje konoplja za seme, je zavarovano samo seme, razen če ni izrecno zavarovana tudi za steblo;
 - 5) lan - za stebelce in seme;
 - 6) tobak - za liste; če pa se goji za seme, je zavarovano tudi seme, če je to posebej dogovorjeno;
 - 7) hmelj - za kobule;
 - 8) krmne rastline - za pridelok krme; če pa so zavarovane za seme - je zavarovano samo seme;
 - 9) rabsadi - za sadike;
 - 10) vinogradi za pridelok grozdja in mošta;
 - 11) sadovnjaki za sadje - plodove;
 - 12) jagodičasto sadje - za plodove;
 - 13) mladi gozdni nasadi - za drevesca;
 - 14) vrba - za protje;
 - 15) sadne drevesnice - za podlage in cepljena drevesca.

- (3) Strniščni in vmesni posevki se morajo zavarovati posebej.
- (4) Nerodni sadovnjaki in vinogradi, razen mladih, še nerodnih sadovnjakov in vinogradov, niso predmet tega zavarovanja.
- (5) Posevkov in plodov, ki so bili v tekočem letu že poškodovani od nevarnosti, ki jih zajema to zavarovanje, proti tej nevarnosti v istem letu ni več mogoče zavarovati. Če se kasneje ugotovi, da je bilo tako zavarovanje vseeno sklenjeno, se to razveljavi in zavarovancu vrne plačana premija.
- (6) Posevki in plodovi, ki se večkrat na leto kosijo ali obirajo, se zavarujejo za celoten pridelek.

3. člen - DOLŽNOST ZAVAROVANJA VSEH POSEVKOV IN PLODOV ENAKE VRSTE

- (1) Zavarovanec je dolžan zavarovati vse posevke in plodove enake vrste. To velja tudi za posevke in plodove, ki se zavarujejo skupno, razen če ni drugače dogovorjeno. Za večje zavarovance velja dolžnost zavarovanja vseh posevkov in plodov enake vrste, ločeno po ekonomskih enotah zavarovanca.
- (2) Če zavarovanec ne zavaruje vseh posevkov in plodov enake vrste, se izplača le tisti del škode na zavarovanih posevkih in plodovih, ki ustreza razmerju med zavarovano in dejansko površino s temi posevki in plodovi oziroma med zavarovanim in dejanskim številom sadnih dreves ali trsov.
- (3) Če se spremeni setveni plan ali če nastopi sprememba pri površinah, je zavarovanec dolžan to spremembo prijaviti zavarovalnici zaradi popravka v polici, in sicer v 15-ih dneh od dneva, ko je setev ali saditev opravil. Če tega ne stori in se pri likvidaciji škode ugotovi razlika med zavarovano in dejansko zasejano ali zasajeno površino, med zavarovanim in dejanskim številom dreves ali trsov, se izračuna odškodnina po določilu (2) odstavka tega člena.

4. člen - ZAVAROVALNA VSOTA

- (1) Zavarovalna vsota za zavarovanje posevkov in plodov je enaka višini pričakovanega pridelka, ovrednotenega po dogovorjeni ceni.
- (2) Zavarovanec ima pravico zahtevati znižanje zavarovalne vsote, če dokaže, da bo vrednost zavarovanih posevkov oziroma plodov iste vrste nižja od zavarovalne vsote, toda le tedaj, če znaša razlika najmanj 20 % in če še ni nastopil zavarovalni primer. Znižanje zavarovalne vsote za posamezno vrsto posevkov in plodov se lahko zahteva med trajanjem zavarovanja, vendar najkasneje do konca meseca pred tistim mesecem, v katerem se tisti posevki žanjejo ali plodovi pobirajo.
- (3) Če zavarovanec ne zahteva preureditve zavarovanja v navedenih rokih, izgubi pravico do znižanja zavarovalne vsote.
- (4) Zavarovalnica ima pravico med trajanjem zavarovanja pregledati in ugotavljati stanje zavarovanih posevkov in plodov. Pregled in ugotavljanje stanja posevkov in plodov opravi zavarovalnica in zavarovanec. Na osnovi pregleda ter ugotovljenega stanja posevkov in plodov z zapisnikom ima tudi zavarovalnica pravico zahtevati korekcijo zavarovalne vsote v času, ko še ni nastopil zavarovalni primer.

5. člen - ZAČETEK IN KONEC JAMČENJA

- (1) Jamčenje zavarovalnice za povrnitev škode se začne ob 24. uri 5. dne od dneva, ki je v zavarovalni listini naveden kot začetek zavarovanja, če je do tega dne plačana premija, sicer pa ob 24. uri 5. dne od tistega dne, ko je premija plačana.
- (2) Jamčenje zavarovalnice za povrnitev škode po (1) odstavku tega člena pa se nikakor ne začne:
 - 1) pri vinski trti - pred začetkom brstenja. To pomeni, da mora biti vsaj 20 % brstov odprtih ter vidni zeleni lističi po posameznih sortah (fenofaza D);
 - 2) pri sadovnjakih - preden ni odprtih vsaj 20 % cvetov v nasadu po posameznih sadnih vrstah in sortah. V primeru sadovnjakov pod protitočno mrežo se jamčenje za temeljne nevarnosti nadaljuje le pod pogojem, da so protitočne mreže razprte takoj po koncu cvetenja posameznih sadnih vrst in sort, če ni drugače pisno dogovorjeno.

- 3) pri hmelju - dokler poganjki po končani rezi ne vzniknejo iz zemlje;
 - 4) pri sadnih, trsnih in gozdnih sadikah - dokler ne vznikne iz zemlje oziroma dokler ni posajena;
 - 5) pri kalusiranih trsnih cepljenkah - dokler cepljeni deli niso prijeti (podlaga in cepič morata biti zraščena). Iz cepiča mora odgnati poganjek - posajena cepljenka mora rasti;
 - 6) pri povrtnini, tobaku, okrasnih rastlinah in mladih gozdnih nasadih - dokler rastline niso posajene ali rastsajene; če pa se povrtnina in okrasne rastline goje na mestu, kjer so posajene - dokler ne vzniknejo iz zemlje;
 - 7) pri kmetijskih kulturah v zaščitenih prostorih (tuneli, plastenjaki) dokler le-te niso pokrite;
 - 8) pri žitu in drugih posevkih, ki niso posebej navedeni - dokler ne vzniknejo iz zemlje;
 - 9) pri ribezu - ko je odprto vsaj 20 % cvetov v nasadu.
- (3) Jamčenje zavarovalnice za povrnitev škode preneha:
- 1) pri žitu, rastlinah za olje, konoplji, lanu, krmnih rastlinah in pri posevkih, namenjenih za seme - ko so rastline pokošene, požete ali poruvane;
 - 2) pri korenčinah in gomoljnicah - ko je koren ali gomolj izravan ali izkopen;
 - 3) pri vinogradih, sadovnjakih, ribezu, hmelju in povrtnini - ko so plodovi obrani;
 - 4) pri sadovnjakih pod protitočno mrežo (tudi če plodovi še niso obrani), ko se protitočne mreže pospravijo, razen če ni plačana dodatna premija;
 - 5) pri sadnih, trsnih in gozdnih sadikah, kakor tudi mladih nasadih gozdnega drevja in okrasnega grmičevja - po končani rezi ali izkopu;
 - 6) pri kmetijskih kulturah v zaščitenih prostorih, ko le-te niso več pokrite, čeprav pridelek še ni pobran, izravan ali izkopen;
 - 7) pri vseh drugih posevkih in plodovih, ki niso posebej navedeni v tem odstavku, pa najpozneje do 31. oktobra ob 24. uri, razen pri kulturah, pri katerih je agrotehnični rok žetve, oziroma pospravitve pridelka podaljšan prek 31. oktobra in pri katerih preneha zavarovanje in jamčenje po izvršeni žetvi, trgatvi, rezanju ali izkopu, toda najpozneje 31. decembra ob 24. uri.
- (4) Če posevki niso požeti ali plodovi niso obrani najpozneje v 10-ih dneh po končani žetvi ali trgatvi v tistem kraju, preneha jamčenje zavarovalnice za povrnitev škode desetega dne ob 24. uri, računajoč od dneva, ko je bila končana žetev ali trgatev v tistem kraju.

6. člen - ZAVAROVALNI PRIMER

Pri zavarovanju posevkov in plodov se šteje, da je nastopil zavarovalni primer takrat, ko je na zavarovanih posevkih in plodovih začela nastajati škoda zaradi zavarovane nevarnosti.

7. člen - DOLŽNOSTI PO ZAVAROVALNEM PRIMERU

- (1) Kadar nastopi zavarovalni primer, mora zavarovanec v roku treh dni, ko je zanj zvedel, pisno obvestiti zavarovalnico, vendar najkasneje do konca jamčenja zavarovalnice (5. člen (3) odstavka). Če te svoje obveznosti ne izpolni v določenem roku, mora zavarovalnici povrniti morebitno škodo, ki jo ima ta zaradi prepozne prijave.
- (2) Zavarovanec je dolžan takoj po nastopu zavarovalnega primera ukreniti vse potrebno, da se prepreči povečanje škode ter se pri tem ravnati po navodilih zavarovalnice. Predvsem pa mora opraviti vse ustrezne agrotehnične ukrepe (pletev, okopavanje, škropljenje, zaprašitev ipd.). Če so posevki ali plodovi poškodovani med žetvijo (trgativjo) oziroma med pospravljanjem letine, je zavarovanec predvsem dolžan, čeprav škoda ni ocenjena, opraviti nujna dela v zvezi z žetvijo, da se prepreči povečanje škode. Če zavarovanec ne ravna tako, se mu ne povrne tisti del škode, ki je nastal zaradi tega.
- (3) Če se morajo poškodovani posevki ali plodovi požeti oziroma obrati, škoda pa še ni ocenjena, mora zavarovanec pustiti na začetku, v sredini in na koncu prizadete parcele nedotaknjenih najmanj 10 m² poškodovanih posevkov ali plodov, v vinogradu neobranih po 5 - 10 trsov, v sadovnjaku pa neobranih nekaj dreves, vse po prečni črti (diagonali), da ti vzorci služijo za cenitev škode.

8. člen - CENITEV ŠKODE

- (1) Ko zavarovalnica prejme prijavo o zavarovalnem primeru, je dolžna začeti z ugotavljanjem in cenitvijo škode.
- (2) Cenitev je lahko: predcenenitev ali ogled, končna, kontrolna in komisijska.
- (3) Pri predcenenitvi se ugotavlja le stanje posevkov in plodov po zavarovalnem primeru ter vrsta in obseg poškodb. Zavarovalnica ima pravico izvajanja predcenenitve tudi brez prisotnosti zavarovanca.
- (4) Zavarovalnica lahko vsako cenitev - razen cenitev po izvedencih - ponovi (kontrolna cenitev) ter zahteva njen popravek.
- (5) V primeru množičnih enoobličnih škod ima zavarovalnica pravico pristopiti h komisijski cenitvi škod.
- (6) Če so isti posevki ali plodovi večkrat poškodovani, se odstotek škode določi po stanju posevkov in plodov po zadnji poškodbi.

- (7) Če se zavarovanec ne strinja s cenitvijo, lahko ugovarja pisno v treh dneh, potem ko mu je bila cenitev sporočena. Ugovor mora biti vložen pred pravilom pridelka, tako da je ponovna cenitev še mogoča. Če tega ne stori, velja cenitev za dokončno.

9. člen - ZAVAROVALNA VREDNOST

Zavarovalna vrednost posevkov in plodov je enaka višini doseženega pridelka, ovrednotenega po grosistični ceni v času spravila pridelka.

10. člen - DAJATEV ZAVAROVALNICE (ZAVAROVALNINA)

- (1) Najvišjo možno dajatev zavarovalnice predstavlja:
 - 1) zavarovalna vsota, če je zavarovalna vrednost enaka zavarovalni vsoti ali pa večja od nje;
 - 2) zavarovalna vrednost, če je ta nižja od zavarovalne vsote.
- (2) Če je v zavarovalni pogodbi dogovorjeno, da zavarovanec sam nosi del škode (odbitna franšiza), se zavarovalnina zmanjša za dogovorjeni del od najvišje možne dajatve zavarovalnice.
- (3) Če je zavarovanje sklenjeno z doplačilom za zavarovanje brez odbitne franšize, se izplača zavarovancu za zavarovalnino toliko odstotkov od najvišje možne dajatve zavarovalnice, za kolikor odstotkov so bili posevki ali plodovi poškodovani.
- (4) Pri zavarovanju vrtnin na prostem znaša najvišja možna dajatev zavarovalnice 70 % zavarovalne vsote.
- (5) Pri zavarovanju grozdja za kvaliteto se dajatev izračuna na način, da se ocenjeni škodi za količino v % pripiše do 10 %, seštevek pa zmanjša za dogovorjeni % odbitne franšize.
- (6) Če so mladi posevki ali šele zasajeni nasadi povsem uničeni, pa je glede na letni čas, vremenske razmere in sposobnost zemljišča še mogoče zasejati ali zasaditi kulturo iste vrste, se izplača zavarovancu zavarovalnina v višini 40 % od zavarovalne vsote zmanjšana za dogovorjeni % odbitne franšize. Če so posevki ali nasadi povsem uničeni, toda glede na letni čas, vremenske razmere ter sposobnosti zemljišča ni mogoča ponovna setev ali zasaditev iste kulture, se izplača zavarovancu zavarovalnina v višini 60 % od zavarovalne vsote zmanjšane za dogovorjeni % odbitne franšize. Če novi posevek ali nasad ni uspel ali če je uspel samo delno zaradi okoliščin, na katere zavarovanec ni mogel vplivati, se zavarovalnina določi na naslednji način:
 - 1) če novi posevek ali nasad ni uspel, se izračuna skupna zavarovalnina po določilih odstavkov (1) do (4) tega člena ter se zavarovancu kasneje izplača razlika med zneskom, ki mu je bil izplačan po prvi alineji (6) odstavka tega člena in med zneskom skupno ugotovljene zavarovalnine;
 - 2) če novi posevek ali nasad le delno uspe, se najprej ugotovi vrednost, ki jo je ponovni posevek ali nasad dosegel, in se ta vrednost prišteje zavarovalnini, izplačani po prvi alineji (6) odstavka tega člena. Če je tako dobljeni znesek manjši od vrednosti, ki bi jo zavarovana kultura dosegla, če ne bi nastopil zavarovalni primer, se zavarovancu povrne še razlika do te vrednosti. Zavarovalnina po prvi ali drugi alineji (6) odstavka tega člena se izplača ne glede na to, če je zavarovanec ponovno setev ali saditev opravil ali ne.
- (7) Dajatev zavarovalnice dospe v plačilo štirinajst dni po spravilu poškodovanih ali uničenih posevkov ali plodov. Če se pa poizvedbe, ki so potrebne za ugotovitev zavarovalnega primera ali obsega zavarovalne dajatve zavarovalnice, ne morejo končati v štirinajstih dneh, nastopi dospelost šele štirinajsti dan po končanih poizvedbah oziroma najkasneje do konca koledarskega leta .

11. člen - ODPOVED ZAVAROVALNE POGODBE

- (1) Če je sklenjeno zavarovanje na potek ima vsaka od strank pravico zavarovanje odpovedati z odpovednim rokom 30 dni, s tem da to pisno sporoči drugi stranki.
- (2) Če je v polici naveden samo začetek zavarovanja, se zavarovanje nadaljuje iz leta v leto, dokler ga katera od pogodbenih strank ne odpove. Odpovedati ga mora vsaj 3 mesece pred koncem tekočega zavarovalnega leta.
- (3) Če je zavarovanje sklenjeno za več kot 3 leta, sme po preteku tega časa vsaka stranka z odpovednim rokom šestih mesecev odstopiti od pogodbe, s tem da to pisno sporoči drugi stranki.

12. člen - POVRAČILO PREMIJE

- (1) Zavarovalnici pripada celotna premija, če so zavarovani posevki ali plodovi uničeni oziroma poškodovani zaradi zavarovane nevarnosti.
- (2) Zavarovancu se v primeru znižanja zavarovalne vsote vrne del plačane zavarovalne premije v sorazmerju, za kolikor se zniža zavarovalna vsota, in sicer za čas od dneva, ko je bil podan pisni zahtevek za znižanje zavarovalne vsote, pa do poteka zavarovanja.

- (3) Če zavarovani posevki ali plodovi niso bili posejani ali zasajeni, ali pa so bili popolnoma uničeni pred začetkom jamčenja, vrne zavarovalnica premijo, ki je bila plačana za te posevke ali plodove. Zavarovanec lahko zahteva tako povračilo v 15-ih dneh od dneva, ko je bila končana setev ali saditev posevkov ali plodov enake vrste v istem kraju, oziroma najkasneje v 15-ih dneh pred pričetkom žetve ali bratve enake vrste posevkov in plodov v istem kraju.
- (4) Zavarovalnica vrne del premije za neporabljeni čas zavarovanja, če so zavarovani posevki ali plodovi med trajanjem zavarovanja uničeni zaradi nezavarovane nevarnosti. Zavarovanec ima pravico zahtevati tako povračilo v 15-ih dneh od dneva, ko so bili zavarovani posevki ali plodovi uničeni.

13. člen - ZAVAROVANJE PO ZAVAROVALNEM PRIMERU

Po nastopu zavarovalnega primera so preostali oziroma ponovno zasejani posevki ali zasajeni nasadi zavarovani za razliko med prvotno zavarovalno vsoto ter izplačano zavarovalnino.

14. člen - PREHODNA DOLOČBA

Za zavarovanja sklenjena po teh Splošnih pogojih se uporabljajo tudi Skupna določila splošnih pogojev z oznako, ki je navedena na zavarovalni polici, če niso v nasprotju z določili teh Splošnih pogojev.